

ALBA IULIA

Organ de luptă politică și afirmare românească al Partidului Național-Tărănesc

Fondator și proprietar: Dr. IOAN POP
Apare sub conducerea unui comitet
Redactor responsabil: NICOLAE VASIU

Intemeiată la 1 Decembrie 1918

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Alba-Iulia, Piața Mihai Viteazul Nr. 14

ABONAMENTE:
Pentru particulari . . . 500 lei la an
Pentru instituții . . . 1000 lei la an
Abonamente de sărbători: benevol

Răsunetul ocupării Clujului

Intreg neamul românesc saltă de bucurie: Clujul, capitala Ardealului, este din nou liber și sub stăpânire românească. Acest oraș de cultură și muncă românească este simbolul puterii noastre și a unității naționale.

Ungurii înșiși au recunoscut, că ocuparea Clujului însemnează ocuparea întregului Ardeal de către Români.

Oradea este a noastră, ca mâine va fi recucerit de soldatul român și de marele nostru aliat, Uniunea Sovietică: Dej, Bistrița, Năsăud, Zalău, Simleu, Baia Mare, Satu Mare, și Sighet.

Tot ce este românesc, până la Tisa, va fi deci din nou și pe vecie parte din statul român.

Ziua de 11 Octombrie 1944 este o zi istorică.

Poporul român intră iarăși în drepturile sale suverane asupra pământului pe care-l stănesc osâmintele strămoșilor nemuritori.

Onoare soldatului român viteaz,

Eternă recunoștință Armatei nebiruite a Uniunii Sovietice.

Inchinare bravilor Vânători de Munte

Ei, acești șoimi ai munților, s'au desprins cei din urmă, cu sufletul îndurerat, de pământul Ardealului în anul nenorocit, 1940.

Azi tot ei au înfipt cei dintâi tricolorul românesc în capitala Ardealului, în Clujul suferințelor trecute și al marilor speranțe viitoare.

Lor li se închină cu adevărată admirație și falnică mândrie întregul neam!

Cinste și onoare acestor vultani ai plaiurilor noastre!

„ALBA-IULIA”

CLUJUL

este din nou al nostru,
al nostru pe vecie

Clujul este capitala Ardealului.

El reprezintă: **libertatea,
unitatea națională,
cultura și forța,**

întreaga valoare și menire a
neamului românesc de pretutindeni.

Marele Stat Major al Armatei
a dat următorul

Comunicat Special

Azi, 11 Octombrie 1944, dimineața,
trupele noastre au intrat în Cluj.

Clujul, capitala Ardealului, este liber și românesc.

Majestatea Sa Regele

a fost informat telegrafic despre desrobirea Clujului

DI general Mihail Gheorghe, Șeful Marelui Stat Major al Armatei se află pe frontul din Ardeal și astfel, intrând deodată cu trupele victorioase în Cluj, a dat Majestății Sale Regelui Mihai I. următoarea telegramă:

Majestate,

Am onoare a raporta, că în dimineața zilei de 11 l. c. trupele sovietice și române au ocupat Clujul, Capitala Ardealului.

Divizia 18-a vânători de munte s'a acoperit de glorie nepieritoare.

Majestatea Sa Regele a răspuns imediat cu următoarea telegramă;

Vă mulțumesc pentru știrea eliberării Clujului, atât de scump Nouă și fiecărui Român.

Transmiteți vitezei oștiri sovietice și române întreaga Mea recunoștință.

DECLARAȚIILE

celor patru șefi de partide și a înaltului comisar pentru Ardeal cu prilejul desrobirii Clujului

Desrobirea Clujului a stârnit un val de entuziasm extraordinar.

Întreaga suflare românească a fost pătrunsă de florul sfânt al încrederii în virtuțile neamului.

Conducătorii Statului Român au căutat să dea expresiune sentimentelor noastre cu prilejul eliberării Clujului de sub robia ungaro-nemțească.

Cei 4 șefi ai partidelor blocului național-democratic și înaltul comisar pentru Ardealul desrobite au făcut următoarele declarații:

DI. Iuliu Maniu în numele partidului național-tărănesc a spus:

„Vestea despre eliberarea Clujului umple toate inimile de cea mai mare bucurie.

Clujul este o mărturie monumentală a realizărilor românești și a vredniciei neamului nostru.

Inclinăm capetele în fața sacrificiilor și vitejiei oastrelor române și sovietice.

Trăiască România!
Trăiască Regele!
Trăiască armata Română!
Trăiască armata Sovietică!

Veșnica mărire aliaților!”

DI. Const. I. C. Brătianu, în numele partidului național-liberal, a declarat:

„După patru ani de suferințe Clujul este eliberat.

Actul din 1940 n'a putut sdruncina dreptul nostru asupra Ardealului și Clujul redevine capitala Ardealului reîntregit.

Ziua de azi este o clipă istorică.

Toate forțele neamului vor lucra pentru refacerea Ardealului devastat și ruinat.”

DI. Titel Petrescu, în numele partidului social-democrat a spus:

„Armata Țării împreună cu armata Uniunii Sovietice a înfrânt hitlerismul.

Dictatul dela Viena a fost sfâșiat și va rămâne ca o tristă amintire.

Patru ani a durat asupra Ardealului suferința națională, politică și socială.

Acum Ardealul trebuie să redevină în întregime românesc. Incepe o eră nouă, cu așezări nouă care se întemeiază pe libertate, pe democrație, pe dreptate socială.

DI. Lucrețiu Pătrășcanu, în numele partidului comunist a făcut următoarea declarație:

„Armele aliate au luat cu asalt Clujul.

Alianța cu Nemții a început cu subjugarea Ardealului.

Colaborarea cu Uniunea Sovietică începe cu eliberarea Ardealului.

Armistițiul dela Moscova a asigurat ziua acestei bucurii.

Bătălia Clujului este simbolul colaborării ruso-române și înfrângerea totală hitlerismului este condiția existenței noastre ca popor liber.

Numai o bandă de legionari mai încearcă să împiedice desăvârșirea unității noastre naționale.”

DI. Ministru Ionel Pop înaltul comisar al Ardealului desrobite a spus:

Prin porțile Clujului anevoie putea să pătrundă ceva românesc, înainte de 1918.

Cei 22 de ani de muncă și dreptate românească a schimbat însăfața Clujului.

Acum vom găsi un alt Cluj. Nu știm încă ce proporții va fi luat distrugerea lui. Știm însă că elanul de dezvoltare a acestui oraș nu a fost înfrânt deși aci a reînviat duhul intoleranței și a dușmăniei față de tot ce a fost românesc.

De aceea vom începe a clădi noul Cluj și vom deschide toate drumurile pentru dezvoltarea Clujului românesc în Ardealul numai românesc.”

Marele Stat Major a dat următorul comunicat asupra operațiilor din ziua de 11 Octombrie 1944

In Transilvania de centru, trupele române în legătură cu cele sovietice au continuat înaintarea lor victorioasă, infrângând rezistența inamicului. Trupele sovietice și vânătorii noștri de munte au desrobii capitala Ardealului, Clujul.

In înaintarea lor s'a depășit: Apahida, Cămaras, Mociu, Băroi, Jucurile și Bonțida.

La vest de Oradea continuă bătălia dârza.

Date din istoria Clujului

Clujul are un trecut ce se pierde în negura vremilor.

Intemeierea lui datează dintr'o epocă premergătoare celei române.

Pe timpul Romanilor se numea Napoca, având drepturi de municipiu și apoi de colonie romană.

Pe locul orașului daco-roman, s'a clădit la 1173 așezarea *Cluș*, purtând numele proprietarului român, care și avea moșia aici.

Elementul unguresc se infiltrează în această localitate abia în timpul regelui Matei Corvinul, care dă ungarilor jumătate din locurile consiliului comunal.

În suburbia Mănăstura municipiului Cluj exista dintr'o vechime necunoscută o mănăstire românească și aci până la 1500 nu a existat niciun ungar.

Românii erau așezați nu numai la Mănăstura ci și pe cetățuie, în direcția parcului etnografic, creiat de universitatea românească a Clujului.

Prima amintire despre existența Românilor din cetatea propriei zisă a Clujului, se face la 1633. Aci se află la 1761 vreo 23 de familii românești.

Prima biserică românească, cea ortodoxă, se clădește la 1705, iar cea greco-catolică la 1803.

În orașul Cluj au învățat mulți români însemnați, între care se află și fiul lui Mihai Viteazu, Petrașcu. Acesta a stat în colegiul iezuiților între 1595—1600.

Căpitanul său, Baba Novac, este ars de viu în piața Clujului, la 5 Februarie 1601.

Cu timpul a devenit reședința principilor ardeleni și astfel s'a maghiarizat tot mai mult, așezându-se aci un mare număr de boieri unguri.

Studentii români, care urmau școalele înalte din acest oraș instrăinat, au avut totdeauna trează conștiința națională și astfel, încă la 1845, au înființat o societate culturală românească.

La 1848 în Cluj au fost spânzurați 28 de Români. Cu acest prilej studentul Bătrâneanu fiind dus la spânzurătoare, a strigat: **»Să trăiască Românul, să piară ungarul«**.

Cel dintâi tricolor românesc s'a pus în Cluj de către ILIE Măcelar, în anul 1867, când s'a declarat dualismul austro-ungar.

În anul 1894 a avut loc marele proces al memorandumului fiind prezenți în oraș peste 20.000 de Români.

În temnițele Clujului s'au perindat în anii 1916—1918 peste 20.000 de Români. Între cei oșândiți la moarte, la 5 Martie 1917, se află și avocatul din

Alba-Iulia, dr. Zaharia Munteanu.

Armata Română a intrat pentru prim dată în Cluj la 24 Decembrie 1919, iar instalarea administrației românești în Cluj se face la 18 Ianuarie 1918.

Inaugurarea Universității românești, se face în prezența Regelui Ferdinand I. și a trimișilor Angliei, Americii, Franței etc., la 1 Februarie 1920.

Catedrala ortodoxă din Piața Cuza Vodă s'a sfințit la 5 Noiembrie 1933. În același an s'a

înființat și Liga antirevizionistă.

Clujul a avut în 1850 un număr de 16.886 locuitori.

În 1910 un număr de 60.808 locuitori.

Iar în 1930 un număr de 100.844 locuitori dintre care peste 50.000 au fost Români.

Astfel „Cetatea tuturor nedreptăților, batjocurilor și jignirilor neamului nostru“ a ajuns să fie cetatea științei și culturii românești și prin Cluj s'a ridicat la o treaptă înaltă de progres întreg poporul ardelean.

La 13 Septembrie 1940, Clujul a ajuns din nou în robia ungurească, pentru că la 11 Octombrie s'a fie eliberat pentru totdeauna.

Declarațiile D-lui M. Popovici

D. Mihai Popovici, vice președintele P. N. T., în espunerea dela Brașov, la 6 Oct. 1944, a spus, printre altele, următoarele:

Noi suntem partidul muncitorilor de pe toate țărâmurile de viață. Problema muncitorimii și a țărânimii se află de mult în programul partidului nostru. Principiul fundamental este munca bazată pe libertate și pe reforme cât se poate de largi.

Partidul comunist a dat un program. L'am pus pe două coloane alături de al nostru și am constatat că nu este nici o diferență între ele.

În politica externă vrem să avem cele mai bune relații cu Rusia. Partidul nostru a preconizat cu ani în urmă o înțelegere perfectă cu vecinul nostru dela est. Dar dovada cea mai evidentă a felului în care partidul nostru preconiza îndreptarul vieții politice externe este în lupta pe care Nicolae Titulescu a dus-o până în ultima clipă a vieții sale pentru o alianță cu Rusia. Și Nicolae Titulescu a fost membru al partidului nostru.

Astăzi sunt într'un joc hotărâtor destinele țării noastre. Iată pentru ce partidele trebuie să fie la locul lor.

Din punct de vedere național aici în Ardeal noi știm ce am pătimit din cauza dușmanului secular al românilor.

Până la 1940, ungarii s'au bucurat de aceleași drepturi ca și poporul dominant al Ardealului. După 1940, când trupul Transilvaniei a fost sfâșiat de un monstruos dictat, ungarul s'au năpustit cu toată puterea urii lor de rasă împotriva românilor care au rămas alături de câminul și gloria strămoșească. Românii au fost dați afară din slujbe, femei și copii au fost omorâți; toată ticăloșia sufletului lor s'a revărsat din plin asupra românilor, care nu aveau nici o apărare, și nu puteau să strige nimănui în ajutor.

Astăzi trebuie să ne răfuim și noi cu ei. Și aici e datoria țărânului și a muncitorului.

Tradiția sfântă care ne-a unit în atâtea momente grele trebuie să o ducem mai departe. Să rămânem credincioși tradiției care de sute de ani ne-a îndrumat pe făgașul adevăratelor năzuințe, să fim credincioși partidului nostru care a izvorât dintr'o neîzgândită necesitate de viață. Uniți în jurul aceloraș crezuri politice propăvăduite de zeci de ani de d. Iuliu Maniu să pășim cu hotărâre spre îndeplinirea năzuințelor noastre.

Externe

În ziua de 8 I. c., a încetat din viață Rendell Wilkie, fostul contracandidat al președintelui Roosevelt.

★

Korinthul, acest străvechiu oraș și port al Greciei, a fost eliberat de sub stăpânirea Nemților. Prin ocuparea acestui oraș întreg Peloponezul este liber și s'a deschis drumul spre Atena, capitala Greciei.

★

Regele Faruk al Egiptului a destituit guvernul în fruntea căruia se afla Nahas Pașa. Între Rege și prim ministru a existat de mai mult timp o neîncredere. Noul cabinet va fi format de Ahmed Maher Pașa.

Gazeta „Alba-Iulia“,

intemeiată în zilele de sfânt entuziasm al anului 1918, își ține de elementara ei datorie a îmbrățișa, cu largă înțelegere, toate problemele românești din regiune.

Ea este o tribună a tuturor românilor vrednici, doritori de dreptate, libertate și respect al omului, în marginile legilor țării, disciplinei sociale și moralei creștine.

★

Ungurii recunosc prăbușirea frontului din Ardeal

Budapesta, 11. — Comunicatul Marelui Stat Major ungar, recunoaște că trupele ungare și nemțești s'au retras pe o nouă linie, pe care o determină, ca fiind Cluj — Lechința săsească.

Mal recunosc că la Sud de Seghedin, luptele se dau la Kecskemét și Subotica.

Seghedin și Debrecin au fost ocupate

Moscova, 12. — Se anunță prin comunicatul de zi al Mareșalului Uniunii Sovietice, Stalin că Seghedinul și Debrecinul au fost ocupate.

Ungaria a capitulat?

Ankara, 12. — Prin radio — După știri neconfirmate, în Ankhara s'a răspândit șvonul că Ungaria a capitulat.

Între Nemți și Unguri s'a ajuns la luptă, în Budapesta domnește panică și toată Ungaria este copleșită de refugiați.

Ungurii se tem că la Debrecin se face legătura între trupele sovietice care urcă pe Tisa și cele care coboară prin pasul Ducla.

Unde este în acest moment linia frontului din Ardeal?

După comunicatele cercurilor militare autorizate, linia frontului se afla, prin, ocuparea Clujului la următoarele puncte ocupate de armatele aliate:

Gilău — Florești — Baci (Nord-vest Cluj) — înălțimile din fânațele Clujului — Câmpenești — Bonțida, — Gădălin, — Bărâi — Geaca — Șârmas.

Înaintarea se face spre Huedin — Zalău — Dej, situate toate la maximum 30 km. de front.

Ocuparea teritoriului ardelean se face acum în timp record.

Conferința dela Moscova

Moscova, 12. — Postul de radio Moscova anunță, că dl. Churchill și colaboratorii săi, vor sta la Moscova încă o săptămână. Conferința discută probleme importante.